

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlášené: 1. 7. 1953

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 7.1953 do: 6. 5.1956

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

54.

Vládne nariadenie

zo dňa 7. apríla 1953

o premávke na cestách.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 1 ústavného zákona č. 47/1950 Sb., o úpravách v organizácii verejnej správy, a podľa § 42 ods. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne):

Dopravné inšpektoráty.

§ 1.

(1) Bezpečnosť a plynulosť premávky na cestách je jedným zo základných predpokladov úspešného plnenia dopravných úloh.

(2) Starostlivosť o bezpečnosť a plynulosť premávky na cestách, pokiaľ ďalej nie je ustanovené inak, náleží do pôsobnosti Ministerstva národnej bezpečnosti, ktoré túto úlohu plní svojimi orgánmi, najmä dopravnými inšpektorátmi.

§ 2.

(1) Ministerstvo národnej bezpečnosti zriadi dopravné inšpektoráty v sídlach okresných a krajských národných výborov pre ich územný obvod a Hlavný dopravný inšpektorát so sídlom v Prahe s pôsobnosťou celoštátnou.

(2) Dopravný inšpektorát v sídle okresného národného výboru je podriadený dopravnému inšpektorátu v sídle krajského národného výboru, ktorý je podriadený Hlavnému dopravnému inšpektorátu v Prahe.

§ 3.

Dopravné inšpektoráty zaisťujú bezpečnosť a plynulosť premávky na cestách tým, že

- a) dirigujú premávku na cestách,
- b) dozerajú na vykonávanie výcviku a školenie vodičov, vychovávajú ich na uvedomelú disciplínu, na socialistický pomer k spoločnosti a hospodárskym hodnotám, rozhodujú o odbornej spôsobilosti vodičov i odbornej spôsobilosti učiteľov pre výcvik vodičov a vydávajú príslušné preukazy,
- c) vedú výchovu ostatných používateľov ciest k dopravnej disciplíne, spolupôsobia v tomto smere pri výchove školskej mládeže a vyšetrojú dopravné nehody,
- d) dozerajú, by konštrukcia a stav vozidiel neohrožovali bezpečnosť a plynulosť premávky na cestách, najmä schvaľujú technickú spôsobilosť jednotlivých vozidiel na premávku, vykonávajú prehliadky, odnímajú spôsobilosť na premávku a vydávajú príslušné preukazy,

- e) vedú evidenciu vodičov a motorových vozidiel, výcvikových kurzov a ich učiteľov,
- f) napomáhajú národné výbory pri plnení ich dopravných úloh,
- g) spolupracujú so Štátnou poisťovňou pri vykonávaní poistení,
- h) rozhodujú o odbornej spôsobilosti učiteľov pre výcvik vodičov trolejbusov a mestských koľajových vozidiel a dozerajú na vykonávanie tohto výcviku.

§ 4.

Dopravné inšpektoráty môžu poveriť aj iné orgány a osoby dobrovoľne sa hlásiace, aby pomáhali pri zaisťovaní bezpečnosti premávky na cestách.

Pôsobnosť iných orgánov.

§ 5.

Výcvik vodičov motorových vozidiel môžu vykonávať, ak splnia určené podmienky,

- a) Sväz pre spoluprácu s armádou,
- b) závody, orgány štátnej správy a školy,
- c) vo výnimočných prípadoch i odborne spôsobilí vodičia.

§ 6.

(1) Ministerstvu dopravy prislúcha:

- a) viesť organizáciu výcviku vodičov motorových vozidiel a určiť jeho podmienky,
- b) robiť opatrenia na zabezpečenie hospodárnosti premávky motorových vozidiel,
- c) určiť technické podmienky pre premávku motorových vozidiel a schvaľovať ich typy,
- d) určiť podmienky pre ochranu ciest a viesť údržbu a umiestňovanie dopravných značiek a zariadení.

Túto pôsobnosť vykonáva Ministerstvo dopravy v okresoch a krajoch prostredníctvom okresných a krajských národných výborov.

(2) Ministerstvu financií prislúcha viesť a kontrolovať vykonávanie poistenia zákonnej zodpovednosti za premávku motorových vozidiel.

(3) Minister národnej bezpečnosti môže poveriť výkonom niektorých úloh podľa tohto nariadenia aj iné orgány štátnej správy. Poverené orgány vykonávajú sverenú pôsobnosť podľa smerníc vydaných kompetentným ministrom po dohode s ministrom národnej bezpečnosti. Ministromi národnej bezpečnosti zostáva vyhradené právo presvedčiť sa o spôsobe výkonu sverenej pôsobnosti, poprípade ju odňať, keď zistí vážne závady.

Povinnosti pri premávke na cestách.

§ 7.

(1) Každý je povinný zachovávať predpisy upravujúce premávku na cestách a poslúchnuť orgány, ktoré ju dirigujú.

(2) Osobám, ktoré nezachovávajú pravidlá cestnej premávky alebo neposlúchnu pokyny orgánov, ktoré dirigujú premávku, môže sa bez ujmy trestného stíhania uložiť, aby sa zúčastnili na povinnom školení o pravidlách cestnej premávky.

§ 8.

(1) Na cestách sa smú používať len vozidlá, ktoré svojou konštrukciou a vstrojením neohrožujú bezpečnosť a plynulosť premávky ani bezpečnosť osôb a majetku a ktoré nepoškodzujú cestu. Motorové vozidlá a prívesy sa smú používať len vtedy, ak bola schválená ich technická spôsobilosť alebo ak sa shodujú so schváleným typom a ak bola pre ne pridelená štátna poznávacia značka.

(2) Držiteľ vozidla a jeho vodič sú povinní udržiavať vozidlo v riadnom stave; ak nie je vozidlo v riadnom stave, nesmie držiteľ dovoliť, aby bolo použité na premávku.

(3) Motorové a mestské koľajové vozidlá sú oprávnené viesť len osoby, ktoré na to dostali povolenie.

§ 9.

Držiteľ vozidla a každý, kto ho vedie, je povinný za náhradu poskytnúť vozidlo po nevyhnutný čas orgánom Ministerstva národnej bezpečnosti, ak to vyžaduje všeobecný záujem, najmä pri stíhaní podozrivých osôb, na dopravu osôb zranených alebo na cestu na miesto dopravnej nehody alebo živelnej pohromy.

§ 10.

Vlastníci a iní užívatelia nehnuteľností pri cestách sú povinní bez odplaty dovoliť, aby na ich nehnuteľnostiach boli umiestnené a udržiavané dopravné značky a iné zariadenia, ktoré slúžia na premávku na cestách.

§ 11.

(1) Osoby zodpovedné za premávku motorových vozidiel sú proti následkom zákonnej zodpovednosti povinne poistené v Štátnej poisťovni.

(2) Poškodený má pre svoj nárok záložné právo na náhradovej pohľadávke z tohto poistenia.

(3) Ak nemohla byť zistená osoba zodpovedná za premávku motorového vozidla, ktorým škoda bola spôsobená, ani iná osoba za škodu zodpovedná, má poškodený nárok na náhradu škody priamo voči Štátnej poisťovni.

(4) Poistné na úhradu nákladov poistenia je povinný platiť držiteľ motorového vozidla. Poistné sa vymáha súdnou alebo správnu exekúciou; výpisy z kníh Štátnej poisťovne o poistnom za toto poistenie sú vykonateľným exekučným titulom.

Trestné ustanovenia.**§ 12.**

(1) Priestupky proti predpisom vydaným na ochranu cestnej premávky stíhajú v rozsahu ďalej uvedenom orgány Ministerstva národnej bezpečnosti.

(2) Držiteľov a vodičov motorových vozidiel a vodičov mestských koľajových vozidiel trestú tieto orgány

- a) písomným pokarhaním alebo
- b) výmenou kupónov k vodičskému preukazu alebo
- c) pokutou do 3.000 Kčs.)

(3) Závažné priestupky osôb uvedených v predchádzajúcom odseku stíha trojčlenná komisia zriadená pri dopravnom inšpektoráte v sídle okresného národného výboru, ktorá môže uložiť

- a) niektorý z trestov uvedených v odseku 2 písm. a) a b) alebo
- b) pokutu do 10.000 Kčs;*)
okrem týchto trestov môže odňať vodičský preukaz dočasne alebo natrvalo.

(4) Za nevyhnutnú pokutu nemožno uložiť náhradný trest odňatia slobody.

(5) Ak dopravný inšpektorát je tej mienky, že čin má byť prísnejšie potrestaný, postúpi vec prokurátorovi.

§ 13.

(1) Proti rozhodnutiam podľa § 12 ods. 2 a 3 možno podať odvolanie do 15 dní na dopravnom inšpektoráte v sídle okresného národného výboru, príslušného podľa miesta spáchaného priestupku. Pokiaľ odvolaniu nevyhovie dopravný inšpektorát, na ktorom bolo podané, rozhodne o ňom:

- a) ak ide o rozhodnutie komisie dopravného inšpektorátu v sídle okresného národného výboru, trojčlenná odvolacia komisia, zriadená na dopravnom inšpektoráte v sídle krajského národného výboru,
- b) v ostatných prípadoch dopravný inšpektorát v sídle krajského národného výboru.

(2) Proti písomnému pokarhaniu nie je odvolanie prípustné.

§ 14.

(1) Pokuty za porušenie predpisov na ochranu cestnej premávky, týkajúcich sa riadneho stavu motorových vozidiel, možno ukladať aj podnikom, ústavom, úradom a iným organizáciám (ďalej len „podniky“).

(2) Pokutu uloženú podniku odčerpá financujúci peňažný ústav z účtu podniku na základe právoplatného rozhodnutia o uložení pokuty.

(3) Pokutu uloženú zamestnancovi vymáha účtáreň jeho podniku na základe právoplatného rozhodnutia o uložení pokuty, a to zrážkou z platu až do 25 % jeho výšky.

(4) Ak nemožno pokutu vymáhať podľa odsekov 2 a 3, vymáha sa súdnou exekúciou.

§ 15.

Ak sa neustanovuje v tomto nariadení inak, platia pre stíhanie priestupkov proti predpisom vydaným na ochranu cestnej premávky primerane ustanovenia trestného zákona správneho a trestného poriadku správneho.

Záverečné ustanovenia.

§ 16.

Po dohode so zúčastnenými ministerstvami vydajú na vykonanie tohto nariadenia:

- a) Ministerstvo národnej bezpečnosti
podrobné predpisy o organizácii a pôsobnosti dopravných inšpektorátov (ich komisií) a o konaní pred nimi, pravidlá cestnej premávky, predpisy o spôsobilosti vodičov, predpisy o podmienkach pre odňatie povolenia vo veciach cestnej premávky, predpisy, ktorými sa určia výnimky z ustanovenia § 10, ako i predpisy o preukazoch a o cestách do cudziny a z cudziny;

- b) Ministerstvo dopravy predpisy o organizácii výcviku vodičov motorových vozidiel a o jeho podmienkach, predpisy o zabezpečení hospodárnosti premávky motorových vozidiel a o technických podmienkach pre premávku vozidiel,
- c) Ministerstvo financií predpisy, ktorými sa určí rozsah a podmienky poistenia zákonnej zodpovednosti za premávku motorových vozidiel.

§ 17.

Výnimky z ustanovení tohto nariadenia pre ozbrojené sily, poprípade iné orgány štátnej správy určí minister národnej bezpečnosti po dohode s kompetentným ministrom.

§ 18.

Opatrenia urobené na vykonanie tohto nariadenia pred jeho účinnosťou sa považujú za opatrenia podľa tohto nariadenia.

§ 19.

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré sú v rozpore s týmto nariadením, najmä zákon č. 56/1950 Sb., o premávke na verejných cestách, a vládne nariadenie č. 11/1951 Sb., ktorým sa vykonáva zákon o premávke na verejných cestách.

(2) Nedotknuté zostávajú vyhlášky Ministerstva financií č. 105/1951 Ú. 1. I, o vykonávaní poistenia zákonnej zodpovednosti za premávku motorových vozidiel, a Ministerstva dopravy č. 367/1952 Ú. 1. I, o plánovanej údržbe a hospodárnej premávke motorových vozidiel.

§ 20.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. júla 1953; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

arm. gen. Bacílek v. r.

arm. gen. Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Barák v. r.

David v. r.

Dvořák v. r.

Řuriš v. r.

Harus v. r.

Dr. Havelka v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Jonáš v. r.

Kabeš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Nepomucký v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Plojhar v. r.

Pokorný v. r.

Poláček v. r.

A. Pospíšil v. r.

J. Pospíšil v. r.

Ing. Púčik v. r.

Dr. Rais v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Sýkora v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Šrámek v. r.

Štoll v. r.

*) Poznámka: Po menovej reforme je pokuta uvedená v § 12 ods. 2 písm. c) 600 Kčs, v ods. 3 písm. b) 2.000 Kčs

